ИНФЕКЦИИ, ПРЕДАВАНИ ПРИ УХАПВАНЕ ОТ КЪРЛЕЖИ

- **МОДЕЛ НА ПОВЕДЕНИЕ СЛЕД УХАПВАНЕ ОТ КЪРЛЕЖ:**

Правилно отстраняване на забития кърлеж – най-добре е това да стане с пинсети. Леко забилият се кърлеж може лесно да се изтегли и с ръка, но задължително с ръкавица. Отстраняването трябва да стане чрез постепенно издърпване, без въртене и без извиване.

Насочване към хирургично сваляне – при дълбоко впит кърлеж или при останали части от него след опит за сваляне.

Щателна дезинфекция на кожата след сваляне на кърлежа – с йод, спирт или друг кожен антисептик.

Сваленият кърлеж се унищожава, без да се втрива между пръстите.

Известяване на личния лекар с оглед последващо наблюдение в продължение на 30 дни относно:

Локални прояви – зачервяване, болка на мястото на ухапването;

Общи прояви – температура, ставни болки, главоболие, обрив по тялото.

- **ПРОФИЛАКТИКА НА УХАПВАНЕ ОТ КЪРЛЕЖ:**

Избягване навлизането в райони с гъста растителност!

Носене на предпазно облекло!

Облеклото да е с дълги и стегнати крачоли и ръкави, в светли цветове, за да се виждат по-лесно полазилите кърлежи.

Използване на репеленти за кожата и перметрин за дрехите! Репелентите отблъскват кърлежите, а перметринът ги убива при контакт.

Ежедневен оглед на тялото за впити кърлежи, с цел недопускане на продължителен престой.

Този момент е най-важният в неспецифичната профилактика на заболяванията, предавани чрез кърлежи!

Особено внимание трябва да се обръща на "предпочитаните" от кърлежи места – окосмената част на главата (особено при деца), по корема, под мишниците, в слабините и в гънките зад коляното.

Наложителен е и оглед на домашните кучета и носенето на противопаразитни каишки.

Редовно почистване на падналите клони и гниещи листа, окосяване на тревата и което е особено важно, ограничаване достъпът на животни в тревните площи на населените места.

- **ПРЕПОРЪКИ ЗА ДЕЙСТВИЕ ПРИ УХАПВАНЕ ОТ КЪРЛЕЖ:**

Кърлежът трябва да се свали максимално бързо, по възможност от медицинско лице.

Мястото на ухапване да се наблюдава за зачервяване, което се появява 5-10 дни до месец след ухапването от кърлежа, с диаметър поне 4-5 см и нараства бързо, без сърбеж и затопляне на кожата, възможни са също субфебрилна температура, увеличени лимфни възли в региона на ухапването и общи грипоподобни оплаквания. Това са симптомите на ранна Лаймска болест.

Втората по честота, предавана с кърлежи инфекция в страната е Марсилската треска. Тя започва с внезапно повишение на температурата, главоболие, болки в мускулите и ставите, тъмно петно на мястото на ухапването и дребен макуло-папулозен обрив по дланите и ходилата.

Антибиотична профилактика се препоръчва само за Лаймска болест (постекспозиционна) за възрастни и деца над 12 години, ако са изпълнени всички изброени по-долу критерии:

Сваленият кърлеж е идентифициран надеждно като нимфа или възрастен Ixodes ricinus

Кърлежът е стоял запит в тялото в продължение най-малко на 24 часа

Антибиотичната профилактика може да започне в рамките на 72 часа след свалянето на кърлежа

Заразеността на кърлежите с Borrelia burgdorferi в региона е най-малко 20 %.

В България, Лаймската борелиоза е една от най-разпространените, кърлежово – преносими инфекции.

Лаймската борелиоза е регионална проблемна инфекция.

Заболяемостта за 2024 г. 22,84%000 (23 болни) за област Разград е 2 пъти по - висока от тази за 2023 г. – 9,93%000 (10 болни) и по-висока от средната за Разградска област (2019 г. – 2023 г.) – 11,81%000, както и по - висока от средната за страната – 6,07%000.

Ухапаните от кърлежи през 2024 г. са 192 лица и са с 71 повече от тези за 2023 г. – 121 лица. Анализът на данните за ухапвания от кърлежи по общини, показва, че 171 лица (89,06%) са от община Разград, в община Лозница – 9 ухапани (4,69%), общините Кубрат и Исперих – с по 3 ухапани (1,56%), в общините Самуил, Цар Калоян и Завет са по 2 ухапани (1,04%).

От 01.01.2025 г. до 01.05.2025 г. ухапани от кърлежи са 20 лица. От тях е заболяло 1 лице от Лаймска болериоза.